

PŘIBYSLAV, viz též ČESKÁ JABLONNÁ, HRŠTĚ,

o. Havlíčkův Brod

Z místa pocházel Jindřich Khintzer Příbyslavský, asi uč., 1656 autor velikonoční hry Komédie o Vzkříšení Páně.

30.-40. léta 19. stol. divadlo v české řeči. 1840-1846 ODi. Konec 50. let 19. stol. iniciativa k zal. OS místní buditel, Havlíčkův přítel A. B. Čepl. 1857 (1858) zah. v čp. 60. Např. Doktora Fausta domácí čepička, dále Hadrník pařížský, Galejní otroci, Lakomec. Původně 18 osob, po 1863 okolo 40. V tu dobu se přestěhovali na náměstí (později na dalších téměř 100 let hotel DD). Čepl divadlo hospodářsky podporoval, ved. a také r. 1863 spoluzakladatelem Čtenářského a zpěvického spolku Beseda (později součástí i instrumentální soubor), činný i v Polné a v Německém Brodě. Repertoár Tyl, Macháček, Kotzebue, Sabina. Okolo 1874 ochotníci součástí Besedy. Mj. 1889 Mlynář a jeho dítě, 1896 Paličova dcera, 1900 Jiříkovo vidění. 1895 Jednota katolických tovaryšů, zah. Strakonický dudák, h. U Nápravníků, U Hocků, v Katolickém domě. 1903 zal. Všeodborový spolek dělnický Lidomil, hl. drobné výstupy, jednoaktovky. H. ve vinárně na náměstí, později v Poříčí U Hintnausových, pro Drama čtyř chudých stěn si pronajali jeviště ochotníků. S nimi se později sloučili v jeden DS. Po 1903 krize, přispěla k tomu i hostování kočovných společností, hrajících i operetky. 1905 na stálém jevišti 10 ochotnických představení. 1905 si sál ochotníků zapůjčil pro divadlo DS Sokola. 1906 se DO Besedy osamostatnil, Revizor. Pokračující vnitřní krizi dovršil velký požár na náměstí, zničil i ochotnické divadlo. 1910 Tažní ptáci. 1910 osamostatnění ochotníků v JDO, 1912 59 členů, z toho 46 činných. V prvních letech republiky spíše zábavní repertoár, včetně operety, 1924 Žižkova smrt, Paní Marjánka, matka pluku, 1929 v přírodě u hradu Ronova Jánošík, ve 30. letech hostování ochotníků z okolí. 1937 odborné kurzy pro získání mladší generace. 1939 200. představení Lucerna. Během okupace vybrány český repertoár, jh. Deyl st. 1942 úvaha o postavení nové div. budovy, realizováno až 1969. 1922 Dělnická čtenářská a div. Beseda. Od 1933 Merkur, dram. a zábavní společnost Živnostensko obchodnické strany středostavovské.

V 2. pol. 40. let uč. Jar. Kasal župním div. důvěrníkem Sokola. Vnitřní krize v souboru po 1945 postupně narůstala, nedařilo se získat pro aktivní činnost mladší generaci, 1951 JDO ukončila činnost a majetek předala ČSM. DS Orla 1946 6 představení. Dílčí pokusy divadlo obnovit úspěšné až 1958, kdy vznikl DrO Sokola. Úroveň drgie se postupně zvyšovala, tehdy obvyklé hry Princezna se zlatou hvězdou, Mistr ostrého meče, Zkoušky čerta Belínka, Romeo, Julie a tma, Hrátky s čertem. Pohled'te, pokušení (Dietl), účast na Klicperově Chlumci 1961, v následujícím roce zde s Arbuzovem, na přehlídce v Havlíčkově Brodě Chudák manžel. 1969 zah. pravidelnou činnost DDS Sluníčko, hrající i koncem 90. let. 1969 nový KD, ochotníci Lucerna, Naši furianti a 1970 Strakonický dudák. Od 1971 v místě přehlídky DS havlíkobrodského okresu. 1977 oslavy 120 let činnosti, Fidlovačka. Poté pokračovali v div. aktivitách bez přerušení i v 90. letech. Vlastnili bohatou sbírku dokumentů od konce 19. stol., včetně historické knihovny 200 div. her. 90. léta DS. 2001 Div. ochotnický soubor při KD, též LD, ved. Jiř. Šillerová.

INFORMACE pro MČAD E. Šmidová. Rkp. 1997. kART. DČD II, s. 291.

Vondráček II, s. 24; Zprávy Orla 1946.

AUGUSTIN, Jan: 120 let ochotnického divadla v Příbyslavi. 1857-1977. Příbyslav (1977). 25 s., obrazová příloha. kART. SOKA Havlíčkův Brod. BECHYŇOVÁ, Eva: O její práci. Hromada 1993, č. VIII, s. 235.

DIVADLA v království Českém r. 1905. Zprávy Zemského statistického úřadu království Českého XIV/1. Praha 1910, s. 184-190.

JELÍNEK, Karel: Divadelní vzpomínky od r. 1858 až 1908.

Záznam z kroniky města. Kopie kART.

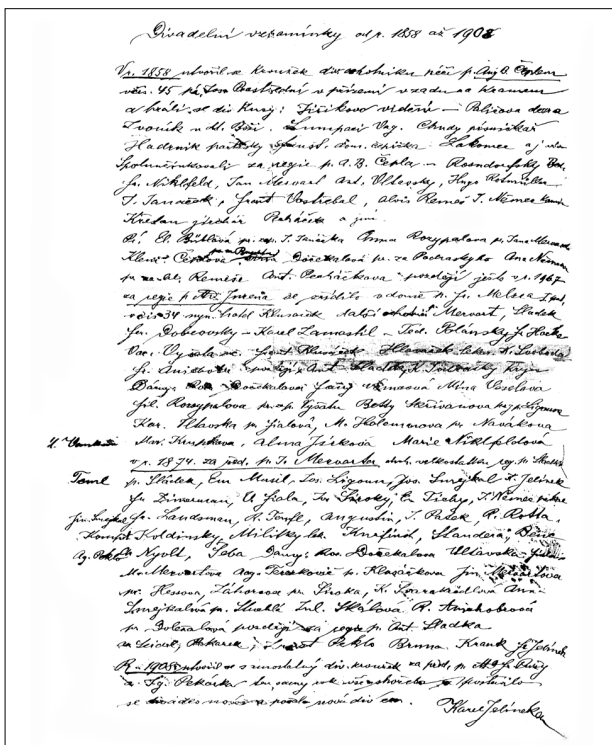
RON, Vojtěch: Khintzer-Příbyslavský, Jindřich. Obsahuje výklad a bibliografii. Heslo z připravované České divadelní encyklopedie,

Biografického slovníku (DÚ) PC ART.

VYDRA, Václav: Má pouť životem i uměním. Praha, Melantrich 1958, s. 103.

SÚA: Podání českých DS 1856-1948. Soupis v databázi MČAD.

1898 LD zal. bratři Bechyňovi za pomoci strýce K. Al. Jelínka, který 1894 vyrobil své první LD, 80 loutek 30 cm. (Uznávaným výrobcem LD a loutek až do své smrti 1943.) H. hry Matěje Kopeckého v tehdejší písárně čp. 23. 1901 LD do domu čp. 28, ještě několikrát se stěhovalo. 1914 ve staré škole u kostela. 1923 stálá scéna v Katolickém domě, nové vybavení pro pravidelnou činnost. Ve 20. letech 20. stol. LD Sokola. LD z Katolického domu 1934 do nově postavené sokolovny. Jevišťe posazeno do perníkové

499/ Záznam divadelních vzpomínek Karla Jelínka 1858 až 1908 v kronice města.

chaloupky a činnost LD větší kulturní význam a rozmach. 1940 nové vybavení, ved. se ujal Bedř. Rydlo, významný činitel Loutkářského soustředění, psal do čas. Loutkář.

Po 1945 obnovily LS Sokola, B. Rydlo, i LD Orla. Později LS družstva Pribina, ved. Rydlo, zájezdy do odlehlých obcí kraje. Po smrti loutkaře Rydla v 60. letech dlouhá pauza, loutky údajně předány do Chotěboře. 1980 znovu zah. LD, h. pro školní družinu. 1989 přemístilo do KD, ved. manželé Šillerovi. Z dřívější činnosti nezbylo nic. LS si vybavení i loutky vyrobil sám. H. od podzimu do jara, většinou 6-7 pohádek pro malé děti. Marionety, přehlídek se neúčastnili. 17-20 členů, bohatá knihovna starších i nových her, též vlastní texty, vedena kronika. Spolupráce s LD v Krucemburku. Od 1998 ved. J. Šillerová, i 2002. 20 členů, 1x měsíčně představení pro nejmenší. Ostrov splněných přání, Dvě Maryčky, Vánoce v lese, Matěj čaruje, atd. 1998 oslava 100 let existence LD v místě.

INFORMACE pro MČAD Jan Merta dle dopisu J. Šillerové.

Doplňky 2002. PC ART.

CČAD, s. 223.

JELÍNEK, Karel: Jak povstalo Loutkové divadlo v Příbyslavi.

Záznam z kroniky města. Kopie kART

MALÍK, Jan: Hodnocení a výsledky. ČsL 1951, s. 78.

SEZNAM LD Sokola, 1929-1930. Rkp. 9 s. SÚA: Sokol, ka 183. Kopie kART.

Zprávy Loutkářského soustředění 1943, č. 7, s. 1; 1946 č. 1, s. 2, 1946, č. 9, s. 5.